

A koccsma

Van a kocsmáknak egy különleges hangulatuk. Családias légkörben ül ott az ember, nem is gondol arra, hogy ki ül mellette, megelégszik azzal, hogy ő is iszik, a másik is. Ez a kapocs kettejük közt, nem is kell ennél több.

A sör sercegve folyik le a porzó torkomon, az ilyen napok után, mint a mai, nincs jobb egy hideg sörnél. Ha gyorsan issza az ember, lehet, hogy ez az egy is elég. Sörrel a fejben ülni a pultnál – ez sok ember mindennapi tevékenysége; ebben sokkal jobbak, mint bármi másban.

Megfordulok a széken, a pultnak támaszkodok, hogy szemügyre vehessem a helyiséget. Az ajtó közelében ülökön látszik, hogy kívülálló, nem kocsmai emberek, csak beültek egy italra – amit filmekből tanult jó amerikai szokás szerint nem isznak meg –, de ez csak egyszeri alkalom, nem jönnek többet ide. Kicsit beljebb már a félig-meddig törzsvendégek ülnek, olyanok, akik már a sokadik sört kérik anélkül, hogy odahívnák a pincért; csak az ujjukkal intenek neki. Az ilyenek mellett ülnek azok, akik már nem kérnek többet, vagy az asztalra hajolva alszanak, vagy szellemi erejüket megfeszítve szorítják vissza a kocsmai fenevadat – a rókát. Az utóbbiak közül az egyik felugrik, és ahelyett, hogy a hozzá közelebbi WC felé futna kidobni a taccsot, a bejárat felé fut. Az alkoholtól nem tud rendesen járni, ettől rázkódik a gyomra, és az okádék nem várja meg, hogy kiérjen az ajtón és a járdára kerüljön: a pasas végighányja a padlót az asztala és az ajtó között, mire az ajtóhoz ér, be is fejezi, és száját törölve menne vissza a helyére. Persze, a kocsmáros kidobja, miközben szidja, mint a répát. Miután ezzel is végzett, nekilát feltakarítani a mocskot. Többen nem bírják már tovább, az előbbi kis műsor csak rontott az állapotukon, ők is rohannak, ki az utcára, ki a WC felé.

Furcsa ember a kocsmáros. Tudja, hogy mindennap eljártssza valaki ezt a ma estit, mégis higgadtan várja a következő napot. Fura. Rendelek még egy sört. Ezt már lassan kortyolgom, közben a kocsmában ülőket nézem.

Mozgalmasnak tűnik, sok ember van – majdnem húsz –, és majd mind-egyik beszél, hadonászik, cigi után matat a zsebében, vagy valami egészen mással foglalkozik, de innen nézve mégis mozdulatlanok és változatlanok, mint egy füstbe burkolt festmény, csupa torz fejű alak és félhomály.

Néha nem értem, mit keresek itt. Hajlamos vagyok megfeledkezni dolgokról, még akkor is, ha fontosak – általában azokról feledkezem meg legelőször. Megiszom a sört, de amint kiérek és megcsap a hűvös esti levegő, már tudom, hogy holnap újra eljövök ide két sörre.

Kiszenvedés

A lépcsőn felfelé haladva érezte az emeletet belengő cigarettafüstöt, amely teljesen elnyomta a tálcán gőzölgő húsleves illatát. Nem kopogott, tudta, hogy nem zavarja a férfit, aki most is az ablak felé fordított hintaszékében ült tehetetlenségtől, dühtől és fájdalomtól eltorzult arccal.

– Enni hoztam – szólt oda a nő fásultan. Sajnálni *már* nem tudta, haragudni *még* nem tudott rá.

Nem érkezett válasz, de kötelességének érezte, hogy egy mondatnál többet váltsanak.

– Hogy vagy?

– Szerinted mégis, hogy vagyok? – fordult hátra a férfi. A hányástól bevérzett a szeme és sárgállott a szája. Kezében mindig cigaretta égett, immár negyven éve. Tavaly őszig mondogatták neki, tegye le a bagót, ő mindig azt válaszolta, hogy *még* nem. Aztán kétoldali áttétes tüdőrákot diagnosztizáltak nála, s akkor azt mondogatta, hogy *már* nem.

A nő – a lánya – elkapta róla a tekintetét, nem akarta az apját így látni. A férfit ez feldühítette, felkelt, kissé megingott, majd elindult a lány felé. Sokszor megfordult a fejében, hogy a lánya most annyi idős, amennyi ő volt a fogantatásakor.

– Nézz rám! – szólt rekedten. A lány harcias hidegséggel szegezte rá szürkés-kék szeméit. Nem volt bennük semmi sem. Sem szánalom, sem megvetés, szomorúság, csalódottság, semmi, még szeretet vagy gyűlölet sem.

A férfi visszahőkölt, mintha mellbe vágták volna. A lány szemének üressége meglepte, sőt, megdöbbenette, hisz rájött, ő plántálta belé ezt a semmit a lánya tekintetébe. Nem tudhatta, hogy másokra hogyan nézett – már fél éve nem hagyta el az emeletet –, nem tudta, hogy az unokáját és a vejét milyen szeretettel nézi ez a szempár, őt pedig egy gödör ürességével.

Elszorult a szíve, mindent, ami vele történt, magának köszönhetett. Ő volt saját betegségének és magányának egyetlen forrása, és ezt csak most értette meg, amikor az erősödő köhögés térdre kényszerítette, majd négykézláb folytatta. Már vér piroslott a száján, majd vért is köpött, és a roham végén az erőlködéstől epét hányt.

A lánya továbbra is szoborként nézett rá. A világ kezdett összeszűkülni és besötétedni, mintha mindent egy fekete függöny takart volna el, csak a lányát nem, aki most gyöngyházfényben ragyogott. Annyira lenyűgözte a látvány, hogy fel sem fogta azt, ami vele történik. Pár pillanat múlva a lánya kinyitotta az immár láthatatlan ajtót, kiment, ő pedig nem látott többé semmit sem.

Tiszta Kafka

A szoba kicsi volt, vagy csak a plafonról csüngő villanykörte gyenge fénye tette azzá. Egy alumíniumasztal, két alumíniumszék, az egyikben egy férfi ült, előtte egy rakás mappa.

– Üljön le! – nem volt túlságosan parancsoló, de éreztem, hogy nem igazán lesz kedvesebb.

Leültem, gyöngyözni kezdett a homlokom.

– Ideges?

– Nem – vágtam rá a hazugságot csípőből.

Persze, hogy ideges voltam. Mindig az voltam, ha rendőrökkel vagy hasonlókcal találkoztam. Pedig egyáltalán nem volt rá okom, rendes állampolgár vagyok. Tudtam, hogy tudta, hazudtam, de nem szólt, csak ült és nézett. A haja fekete volt és sűrű, mint a kefe, csak fehér halántéka meg a ráncai jelezték, hogy nem fiatal.

– Tudja, hogy miért hoztuk be?

– Nem – feleltem higgadtan. Az igazat megvallva nem tudtam, hogy kik hoztak be és miért.

Keresgélni kezdett a mappák közt. „Vagy nem valami rendszerető, vagy játszanak – gondoltam – hogy annyira jelentéktelenek vagyunk, hogy nem is veszik a fáradságot, hogy megfelelő sorrendbe rakják a mappákat?”

Az asztalon levő tizenkét aktából fentről a negyediket kivette, és elem tette. A mappán rajta volt a hivatal neve, de már nem emlékszem rá, sosem hallottam róla. Kinyitottam, tele volt fekete-fehér képekkel. Aztán mint ha csak a plafonról csöppentették volna rá a színeket, a képek kivirultak: barna parketta, rajta kék szőnyeg, drapp fal, sötétbarna, majdnem fekete

alvadt vér. Megbabonázva néztem a képeket. Mindegyiken ugyanaz volt, legalábbis nagyjából, a fényképész körbejárta a holttestet, hogy minden szögből jól látható legyen.

Átlapoztam a képeket, majd miután becsuktam a mappát, felnéztem a férfirra. Engem figyelt, tekintetéből és mimikájából egy „na?”-t tudtam kiolvasni. Mivel nem tudtam semmit hozzátenni, én is úgy néztem rá, hogy „na?”

– Na? – mondta.

– Mit na? – nem értettem, hogy mi közöm ehhez az egészhez.

– Nem ismerős a helyszín?

– Nem igazán.

– Igen? – majd kinyitotta a mappát. – Nézze meg jobban!

Mint egy szívdobbanás, úgy villantak fel a színek. És ekkor váratlanul bevillant: a padló, a szőnyeg, a fal. – Ez az én lakásom! – kiáltottam fel.

– Igen. A magáé, akárcsak az áldozat.

– Mi?

– Régóta figyeltük magát. Rendes ember, normális ember. Túl normális. Az ilyenek szoktak bekattanni és ilyeneket csinálni. Számítottunk rá, bár megakadályozni nem tudtuk.

– Miről beszél? Nem öltem meg senkit!

– Jobb beismernie, azzal talán enyhíthet az ítéleten. Talán. Bár ilyen brutális tett esetében ez nem biztos.

– De ha egyszer ártatlan vagyok!

– Ne hazudjon, legalább magának ne! Minden bizonyíték, a szemtanúk, minden ön ellen szól.

– Arra csak emlékeznek, hogy megöltem valakit a lakásomban, aztán meg maguk ott helyszínelnek.

Rátapintottam, a férfi arcán is láttam, görcsösen megvonaglott az egyik rágóizma.

„Hol készültek a képek? Mert nálam biztos nem. Kik lehetnek ezek? Ki az a hulla? És miért állítják, hogy én tettem?” – futottak át az agyamon a kérdések, de fölöslegesen, két nagydarab börtönőr-karakter jött be, felkaptak és vittek. Próbáltam ellenállni, de a második próbálkozás után beláttam, hogy hiába. Egy cellába vittek, rám csukták az ajtót, és vége volt.

Miért történt ez? Talán megrendelésre tették ezt, és valaki el akart tenni láb alól? Vagy tényleg azért csinálták, mert nem illek bele a társadalomképükbe? És egyáltalán kik ezek? Tömérdek kérdés, semmi válasz.

A cellából egy plafonra szerelt tévét láthattam, a kép fekete-fehér, az a szoba volt, amelyben én is ültem. Egy másik férfi ült már a székemen.

Szembesülés

A vonatfülke többi utasa kiszállt, így magam folytattam az utat hazafelé. Észre sem vettem, mikor aludtam el, de rögtön felriadtam, amint kinyílt a fülke ajtaja.

Ott állt, szinte betöltve az ajtót, nem is hagyott lehetőséget a menekülésre. Engem nézett, szerintem már azóta, hogy a fülke elé lépett a folyosón, vagy még korábról. A szemei... az a féktelen harag, amit még kordában tartott... éreztem, hogy nyomja a mellkasom, a fejem, a karjaim, és ahogy lépett egyet, mintha arcon vágta volna. Elfordítottam a tekintetem, és a kihalt, havatlan téli tájat bámultam, de akármennyire is próbálkoztam elmerülni a semmiben, továbbra is éreztem a tekintetét a tarkómon, mintha savas ostor csattogott volna rajtam. Még egyet lépett felém, én pedig képtelenné váltam arra, hogy ignoráljam. Attól, hogy megpróbáltam semmibe venni, megfeszült testének minden izma, szinte várta a megfelelő indokot arra, hogy rám támadhasson. Farkaszemet néztünk, és én bizonyultam az erőtlenebbnek. Képtelen voltam állni a tekintetét, ezért magam elé bámultam. Megtette a végső lépést felém, karnyújtásnyira volt tőlem. A nyomás egyre csak erősödött rajtam, már fulladtam és enyhén szédültem is. Utolsó erőmmel felnéztem rá, és a szeme közé mondtam tettetett nyugalommal:

– Nem.

Elvesztette az önkontrollját, megragadta a kabátom gallérját, felrántott és a falhoz vágott, csak úgy nyekkentem. Nem eresztett, de a keze már remegett a fokozódó dühtől. A kabátomat fogta, de úgy éreztem, mintha a torkomat egy ipari satuval szorongatná. Nem hittem volna, hogy ilyen erős, de hirtelen tisztában lettem vele, hogy játszi könnyedséggel téphetne szét.

– Nem! – kiáltottam az arcába, mire ő – engem még mindig nem eresztve – kinyitotta az ablakot (nem emlékeztem arra, hogy teljesen ki lehet nyitni a vonatablakokat, furcsálltam is volna, ha nem más köti le a figyelmemet), és félig kilógatott az ablakon. Továbbra is a kabátomnál fogva tartott, de már semmi emberi visszafogottság nem volt benne. Rázott, azt hittem, eltöri a hátam, és üvöltött, mint egy bestia.

– Nem! – kiáltottam újra már a maradék erőmet is felélve, de a vonat zakatolása és a szél zúgása elsodorta a hangomat.

Nem csinált már semmit sem. Nem rázott, nem üvöltött, nem szorongatott, csak elengedte a kabátom. Hallottam, ahogy a csattogó kerekek egyre közelebb és közelebb kerülnek a fejemhez...

És ekkor felriadtam.

– Hé, leszállni! – szólt rám durván a kalauz. Riadt tekintettel néztem, hol vagyok. A végállomáson voltam, nem pedig a hatvan kilométerrel korábbi helységben, de furcsamód mégis megkönnyebbültem.

Leszálltam, és értesítettem a családom, hogy ne várjanak, késni fogok. Buszra ültem, és elhatároztam, hogy feladom az ellenállást. Nem kell még egy rémálom, ez már a harmadik a héten. Meg kell mondanom neki az igazat.